

Pɔɔri wàri d̀̀i pátíri Kirisi kɔbe bèè bo Odommu Di mpátíri tɔ t̀̀i náànti

Kuyie nkóo t̀̀nti Pɔɔri weè wàri de kó dipátíri Odommu kɔbe. De kó dipátíri d̀̀i ti náá nKuyie ndeeri m̀̀è botí oǹ̀ti, d̀̀i ti náá mbeǹ̀tìbè bemau túmè meyi nyembè mbe kè Kuyie nti deeri ti tá d̀̀i m̀̀nni Yesu. De m̀̀nni ndi Kuyie nhõ ti c̀̀fèmmè kè Muyaánsààmù ti wènk̀̀nne. Kòò béi nho pátíri mieke ke tú tináánsààti ò náá nti tu beǹ̀tìbè bemau kpeti nti. Ó í baàti òm̀̀u.

Pɔɔri yóó p̀̀nté o pátíri, kè bè nàkému bè dò nkénfòu m̀̀è botí be cuokè nè bè bo ndòmmè ketenkè yembè ìkè.

Di mpátíri náànti duó ke d̀̀ommè

1. Pɔɔri do d̀̀mè kékote kesiéke Yesu kɔbe bèè bo Odommu 1:1-17
2. Beǹ̀tìbè bemau tú meyi yembè mbe Kuyie mborè 1:18-3:20
3. Oǹ̀ti ò ntá Kirisi nwe kè Kuyie nhò wènk̀̀nne 4-5
4. Ti wènnénè Kirisi nwe ke ku, koò wènnénè ke yánté, deè te ke ti wenke 6-8
5. Isidayeeri be do í yiemmmè Kuyie nkpeti 9-11
6. Yesu kou kó mufòmmu nè o borime dè d̀̀ommè kéndéúkunko Kuyie nyètiri 12:1-15:13
7. Yesu kou bo mbenkùmè o d̀̀kùmè 15:14-16:27

Mudummu

¹ Mí mPɔ̄ori, Yesu kóo t̄õntì m̄i di w̄ari di mpátiri, Kuyie nkuù n yu ke n t̄ãáté ke n d̄òò ku kó dit̄õnnì kè m bo náké ku náānsààtì.

² Kù do nàké t̄i kpéi ku p̄ããnáãntì náam̄bè nè dim̄õnnì kè bè t̄i w̄ari.

³ T̄i náá nti Yiè nYesu kpéi nke wèè t̄uóté tini-tik̄õntì kè bè ò p̄eité Dafiti kó kufuku mieke.

⁴ Kè Kuyie nhò duó mmuw̄erímú kè Muyaánsààmù duó nkòo ȳãnté ke benke ò tumè ku Birè.

⁵ Weè te kè Kuyie nni ndòò mesàà kè n naá nku kó dit̄õnnì ke bo ȳũñní ibotí im̄ou kè ì nhò t̄á k̄éyíé nho kpeti.

⁶ Díndi Odommu k̄abe di tú ì botí kó bèmabè kè Kuyie ndi yu.

⁷ N di d̄oummu díndi, Kuyie ndó bè, ke di t̄ãáté, kè di bo nfòu kù dómè. T̄i cicè Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè di p̄ã mesàà nnè diw̄èi.

Pɔ̄ori dómè kék̄ate k̄éyà Odommu k̄abe

⁸ N s̄ánti Kuyie nnè Yesu Kirisi kó diyèt̄irì di kpéi, nke ȳé nh ãã k̄ate kèè bíékè kè bè n náámmu di t̄á m̄èè botí Kuyie.

⁹ M báámmu Kuyie ndi kpéi ns̄ãã kè kù ȳé, kunku m p̄i nkùu t̄õmmú nè n yèmmè mem̄ou ke náá nku Birè kó Tináānsààtì.

¹⁰ M báámmu Kuyie ns̄ãã, ke tú kè kù dó kù m p̄ã kuce kè n k̄otoo di ciè.

¹¹ N do dó ke di ȳãmu kè di náké Kuyie nkó yep̄ãrè mayè kpéi nkè d̄èe yie nkè di kpenke Kuyie nkó kuce mieke.

¹² Kè w̄ète ke do dó tí máá k̄éyáúk̄unne tit̄abè k̄õntì, ke ȳé tim̄ou ti w̄er̄m̄è ket̄á Kuyie.

13 N kɔbe n dó dí nyému n do dómè kékɔtoo di cie ke di náké Kirisi kpeti kè di tì yie, kéndò n tì nàkémè ibotí tɛi kè ì tì yie.

14 N kó mutɔmmú mmu n dò nképĩ mmù bèè tú Kerékibe nè bèè í tú Kerékibe, bèè yé yepáte nè bèè í yè yé be cuokè.

15 N dó tì tú m bo di nákémè Tináaṅsààtì díndi bèè bo Odommu.

Tináaṅsààtì tú Kuyie nkó muwērímu mmu

16 Ke yé ifei í m bonèmè m bo nákémè Tináaṅsààtì, tì tú Kuyie nkó muwērímu mmu, ke deerí bèè kó dimàà tì tá kékéténè Sifube borè nè besomboo.

17 Kuyie nhɔ́ wénkùnnè onìtì ò tá dìì m̀̀nnì ndi nè o yèmmè memou. Tì wàrimu ke tú: Wèè wetí ò bo nfòù ò tá mèè kpeí.

Benìtìbè báa na képeri Kuyie nyiikè

18 Kuyie mmieke cóunní keĩnkè benìtìbè caàrimè nè meyi mbè d̀̀̀̀ri mè kè mè dìítì timómm̀̀ntì.

19 Dèè dò nkénte kè benìtìbèè banté Kuyie ndè feímu, Kuyie mmómm̀̀nku kuù dè mbè benke.

20 Kuyie nkó medómmè nè ku wērímu mùù bo sáà dè í dò nna ḱyà. Kàa né wéntení kù d̀̀̀̀mè kutenkù dè feímu ke dò ntí na ḱe dè banté deè te kòo nìtì báa na képeri Kuyie nyiikè.

21 Ke yé bè kù bantémè ke yete bè bo déúkùnnemè ku yè̀̀tìrì, ḱe kù sántè, ke t̀̀̀nnè iyè̀̀̀totì detetìrè kpeyi nè itookperí, ke ta dibì̀̀̀nnì mièke.

22 Kè be yèmmè dò mbè cii kè bè né yei.

23 Bè bo mbáammè Kuyie nkùù í deu, kè bè bàá nsitenkaanì s̀̀̀̀ì d̀̀̀̀nnè benìtìbè nè sínɔ nè tiwanwantì nè iwàà̀̀̀ke.

24 Dεε te kè Kuyie mbè yóu kè bè dòòri meyei mbè dómè, ke dòori isòke kperε nè be kòntì.

25 Ke yóu Kuyie nkpeti ke tũ nsiyáàbìsì, bè bo mbáámmè Kuyie nkè bè bàá nkù dòò dè. Kuù do dò nkénsāntí sǎǎ, kè dè mmε ndò.

26 Dεε te kè Kuyie mbè yóu kè bè dòòri isòke, kè benitipòbè yóu bè bo ndounèmè benitidaabè ke dounè betòbè.

27 Kè benitidaabè yóu bè bo ndounèmè benitipòbè ke dounè betòbè. Memme kè Kuyie mbè yóu kè bè yàu be dòòrìmè kó tiyeti.

28 Bè me nyetemè Kuyie ndεε te kè kù bè yóu kè bè tũ mmeyèmmè yeime ke dòori bè do í dò nkéndòori dè.

29 Bá bè í weti, ke dori, ke dó idíítí, ke yóu, ke mòke mehěmmè, ke dó munitikòu, ke dó yekpàrè, ke sóú mbetòbè, ke cíí mbetòbè, ke dó munáàntòu.

30 Ke náante betòbè kpéí, ke í dó Kuyie, ke sǎante betòbè, ke tú sifeí yembè, sipòò yembè, ke wàà mmeborime pàmmè bè bo yímè kédòò meyei ke yetírí be yembè kpeti.

31 Bè í yé bè dòòri dè, bè me nyí dòori bè nàké tì, bè í dó betòbè, bè í mòke betòbè kó mesémmè.

32 Bè yému ke dò nKuyie nkó ikuó mieke bèè dòòri me kóò botí bè dò nkéta muhǎǎ mmieke. Bá nè memme kè bè sòké ke dòori meyei, dè í tú bè dòòri meyei mmáà, bè kòòmúmu bèè mè dòòri.

2

Kuyie mbeénti wennimè

1 F́ wèè bekùnè betòbè, bè í yóó da coo, ke yé a bekùnè dìi m̀nni betòbè a bekùnè a m̀aà ndi. Ke yé bè d̀̀ri tì a tì d̀̀ri mè.

2 Ti yému ke dò nKuyie mbo bekénè bèè d̀̀ri de kó meyei mbotí kénnaati.

3 F́ nwèè nàa mbetòbè d̀̀ri mèè yei nke mè d̀̀ri, a yèmmè dò nha bo yenténè Kuyie nkó tibeéntàà?

4 Yáa a sènkèrì Kuyie nkó mesàa mme nè ku minnímè nè ku nìtì? Kè kù í da kpetínné bàmbà nkù mirímu ke d́ a ceete.

5 Kàa yèmmè kpenke kàa í d́ kéceete a yéúti amàa ndi Kuyie nkó tiyèiti, ku beénti bo tuòke dìi yie. Kunku kùu bekù weti weti.

6 Kù yóó yietí bá wè o tómmú mannè tìi yeti nti,

7 kéduò mmufòmmu mùu bo sáà bèè wéèrì ke d̀̀ri mesàa, ke d́ kùu bè sante,

8 képuotí bèè yete ku kpeti nè kemieke, bèè duó mbemàa meyei nke tũ nsiyáàbìsì,

9 ké bè f́ũ, ké bè ànné meyeñcaàrìmè, Sifube meketimè nè bèè í tú Sifube,

10 késante bèè d̀̀ri mesàa nké bè duó ndiwèi, Sifube meketimè nè bèè í tú Sifube.

11 Ke yé Kuyie nyí baàtimè òmòu.

12 Bèè d̀̀ri meyei nke í yé M̀yiisi kó ikuó, bbè báa kù i kó mukũũ, kè bèè yé de kó ikuó ke d̀̀ri meyei bè yóó i mbè bekénè.

13 A bo nyémè ikuó deè í tú a wenni, a d̀̀ri dìi m̀nni ndi ikuó yèmmè, Kuyie nhõ da wénkùnnemè.

14 Bèè í tú Sifube ke í yé M̀yiisi kó ikuó bè d̀̀rimu ì yèmmè, bè í yé M̀yiisi kó ikuó kè ì né bo be mieke.

15 Be dɔ̀rìmè benkúmu ke dò mbè yé Kuyie nkó ikuó. Be yèmmè meè ò mbè bekùnè dimònnì mari, dìterì ké mbè kòmmú.

16 Dèè sàri dè bo yènní Kuyie nyóó duó ndì yìè ké Yesu Kirisi bekénè benìtìbè be dɔ̀rìmè ìnkè. Tináaṣààtì n náá tì me nyè.

Sifu mómumu nyí tú wèè cānté

17 F́ sifu wèè p̀tì a túmè Sifu ke yé Kuyie nkó ikuó ke sonku a yémè Kuyie.

18 A yému Kuyie ndó dè, ikuó dè nda benkemu kàa bo na kètāāté dèè wenni.

19 Kàa yèmmè dò nha tú tiyũ̀̀ntì kóo dèrì, ke mí bèè bo dibìnnì.

20 Ke tú amáa tiyèintì nè ibí be kóo tentì, ke tú ikuó da duó mmeýfítímè kàa yé timómmon̄ti.

21 F́ nwèè tiè mbetòbè ke í tiè nhamáa, ke tú bè bá nyuuku ke né yuuku.

22 F́ nwèè tu bá ndouti dautinè ditòbè ke dauti dautinè betòbè, ke tú yebòkè í wenni ke wète ke yè waà nke bo kparikè.

23 Ke déúkunko amáa a yémè ikuó, ke né dɔ̀rì ì yete dè, ke caàri Kuyie nyèti.

24 Tì wàrimu ke tú: Díndi Sifube d̄i te kè ibotí t̄i s̄áá nKuyie.

25 F́ nSifu kàa d̀̀rì Kuyie nkuó yèmmè, mucāmmù ñwenni, kàa né í dɔ̀rì ì yèmmè mucāmmù tú detetirè nde.

26 Wèè í tú Sifu ke í cānté kòò yie nyikuó yèmmè Kuyie nhò wùó nwèè cānté wènwè.

27 Dεε te wèè í cǎnté kòò bo da bekénè f̄́ nwèè tu Sifu κε cǎnté, κε m̄κε ikuó kó dipátiri, κε í tũ nyì yē mmù.

28 Kè bè da peité kàa tu Sifu κε cǎnté dè í sannè. Sifu móm̄muo ntú wèè cèèτε wènwe.

29 Dè tu Muyaánsààmù kó mutōmmú mmu, dè í tú ikuó ì wàri dipátiri miεε. De kóo Sifu í wanti benìtibè bo nhò sāntímè, ò wanti Kuyie nkuù ò sānte.

3

Kuyie nwetímè bá kè ti í wetí

1 Kàa tu Sifu dè bo dǎò ba? Mucāmmù bo da dǎò ba?

2 Dè né bo dǎomu baκε, κε yḗ Kuyie nketé κεduóm̄mè Sifube mbe ku náaṅ̀ti.

3 Ti bo yī ba? Kè Sifube mabè í yie nKuyie mbéi ntì dè dó ké dò Kuyie nyí dǎomu kù béi ntàà?

4 Bitì! Bá kè benìtibè bem̄u í wetí Kuyie mbáá yóu kù bo nwetímè kéndonnè tì wārimè κε tú: Kàa náá, nha náaṅ̀ti ntú timóm̄m̄nti, kè bè da bekùnè a kpeti ṅnaati.

5 Kè nsà kè ti yé ti bo dǎò dè κε í dè dǎò, kè kù dǎò kù béi ntì, ti yī kù í wenni kù ti kpetínné dìì m̄onnàà? (N náá mbenìtibè yèmmè dòm̄me mme.)

6 Bitì! Bitì! Kè Kuyie nyí wetí kù bo yīme kébekénè benìtibè.

7 Kè nsà kè n yáàbìsí bo nte kè Kuyie nkó timóm̄m̄ntii feitè kédéúkunnε ku yètìrì, ba nkpréi bo nte kè kù m bekénè ténke?

8 Bèè tũ nyē nti ṅd̄ari meyei nkè m̄εε peité mesàà, bèè náá m̄εm̄me Kuyie mbo bè kpetínné kénnaati.

Òm̄u í d̄ari Kuyie ndóm̄è bá omáà

9 Ti bo yĩ Sifube pēēté bēè í tú Sifubaa? Bitì! Tì bēimmu ke tú Sifube nè bēè í tú Sifube bè tu meyei nkó tidaatì nti.

10 Tì wàrimè ke tú:
Òmòù í bo wèè wetí, bá omáà.

11 Òmòù í ciì,
òmòù í wanti Kuyie.

12 Bemu bè yetému,
ke dēténè Kuyie.

Òmòù í dōori dèè wenni bá omáà.

13 Kè be náaṅtì dō nkufōti kùu feí,
kè bè sòú,

tìi yìèní be nò kè tì tii
ke dō mme waàdòmmè.

14 Bá be nò í wenni,
kè be náaṅtì tii.

15 Kè bè ò ndó mēcāā nke bo kuò.

16 Kè bè pēēté kèè bíékè,
meyei nnè meyeiṅcaàrimè deè ānné.

17 Bè í yé meom̀p̀umè kó kuce.

18 Bè í dé Kuyie.

19 Ti yému ke dō nKuyie nkó ikuó náánnè bēè ì te bēmbē, kè dè bo yie nkè bè báá na képeri, kè benitìbè bemuuu banté bè tùmè beyeibe Kuyie nyìkè.

20 Òmòù báá na kédòò ikuó yēmmè kéwenke Kuyie nyìkè, ikuó ti benkú ti tumè mme benitiyeibe.

Kuyie nwénk̀unko m̀è botí benitìbè

21 Di mm̀onnì Kuyie nyí ti wénk̀unko nè ikuó miēke, ku pāānāṅtì náam̀bè nè ikuó páte dè tì bēimmu.

22 Kuyie nhōō wénk̀unne onitì ò tá diì m̀onnì ndi Yesu Kirisi. Kù m̀è d̀òri bēè kó dimàà tá bēmbē Yesu, kù í baàtì òmòù.

23 Benìtìbè bεmou yetému ke pàà Kuyie nkó tikpetì.

24 Di mmònnì Kuyie nnè ku kó mesàà nkè kù bè wénkùnnε fààrè kè Yesu Kirisi bè deeté nè meyei. Dipānnì ndi fààrè.

25 Kuyie ndo mirímmu nè dimònnì, kù né me ndòòrimè kù bée nti kù báá yie nkéyóu meyei nyembè sáà ke í mbè kpetínné, deè te kè kù tãáté ku Bire kè bè dè kùò, ke dè bo ùté benìtìbè yei.

26 Di mmònnì Kuyie nwénkùnko bèè tá bèmbε Yesu ke benkú kù tímè tímómmonti yiè.

27 Kuyie nwénkùnko òmme botí benìtìbè? Bè dòò mèè kpéi nyikuó yεmmàà? Ǿ! Bè tá mèè kpéi nke Yesu. Kè dè dò mme mme onìti bo yíme késānte omáà.

28 Ti yému ke dò nhonìti í dōori Kuyie nkó ikuó kè kù ò wénkùnko, ò tá dìi mōnnì ndi Yesu.

29 Yáà Kuyie ntu Sifubε máà kōku nku? Ǿ! Kù tú ibotí imou kōku nku.

30 Kuyie mbo kumáà ndi ke wénkùnko Sifubε nè bèè í tú Sifubε bè tá dìi mōnnì Yesu.

31 Ti paànkomu ikuó ti tá mèè kpéináà? Ǿ, ti pètìnke ì commu i fētìrì ndi.

4

Kuyie nwénkùnnε mmèè botí Abarahammu

1 Ti bo náké ònti ti yààrì Abarahammu kpéi? Kuyie ndo ò dòò ba wenwe onìti?

2 Kè kù do nhò wénkùnnε o tōmmú kpéi nke ò na mpòtìmu, Kuyie mborè dè me nné í dò mme mme.

³ Tì wàrimu ke tú: Abarahammu do tá Kuyie nku kè dèè nte kè kù dò ò wetí.

⁴ Kòò nìtì pī mmutōmmú bè ãñ nhò yietìmu, de kó tiyeti í tú dipānì, o tōmmú yeti nti.

⁵ Kuyie mborè dè í tú nè mutōmmú kpéí nke kù ãñ wénkùnɛmè onìtì, ò tá dìlì mǎnnì ndi Yesu kù ãñ ò wénkùnɛmè.

⁶ Dèè te Dafiti béimmè ke tú: Diwèlì ð ríbo Kuyie nwénkùnne wè bá dè í tú nè o tōmmú kpéí.

⁷ Dè ñnaati Kuyie ncīé mbè be yetímè, ke ūté be yei.

⁸ Dè ñnaati Kuyie nténke í kaànnè bèè kó meyei.

⁹ De kó diwèlì bo Sifube máà kpéí nkaà? Ɔò! Di bomu bèè í tú Sifube be kpéí mmúnke. Ti bo ke náá nke tú Kuyie nwénkùnne Abarahammu ò kù tá mèè kpéí nke.

¹⁰ Ɔmmǎnnì ndi Kuyie ndo wénkùnɛmè Abarahammu? Dè do sǎ nho cǎntàà kòò mu nyí cǎnté? Kuyie nyóò ò wénkùnne kòò mu nyí cǎnté.

¹¹ Ò mu ndo í cǎnté kéntámu Kuyie nkè kùu duó nkòò cǎnté kè dèè benke kù ò wénkùnɛmè ò kù tá mèè kpéí. Dèè te kòò tu bèè tá Kuyie mbe kóo cice.

¹² Weè wète ke tú bèè cǎmmú be kòò cice, dè né í tú bèè cǎmmú bɛmɔu, bèè tá bèmbe Kuyie nhò do kù tá mèè botí ke mu nyí cǎnté.

Abarahammu yieimmè Kuyie mbéi nti

¹³ Kuyie ndo yē nhAbarahammu nè o yaabí bè bo tieke kutenkù kumɔu, dè í tú ò do yie mmèè kpéí nku kuó, ò do tá mèè kpéí nke Kuyie.

14 Kè nsà kè bèè yie nKuyie nkuó kè bèè mǎà yóó tieke kutenkù, Kuyie mbè dounnè dì nùù tǔ ntú detetirè nde, kè bèè kù tá kè bè kù tá detetirè.

15 Ikuó íinko Kuyie nkó kemieke nke, kè ikuó í bo a báá ì yeténè.

16 Ti tá mǎè kpéí nKuyie ndeè te kè kù yě nkù bo ti pǎ dipǎnnì fǎàrè, kè dì ntú Abarahammu yaàbí imǎu kperi, dì í tú bèè yie nyikuó mǎà be kperi, dì tu nè tínti bèè tá Kuyie nhAbarahammu do kù tá mǎè botí ti kperi ndi.

17 Tì wǎrimu ke tú: N da dǎò ibotí péu kóò cice. Abarahammu yǐme ke naá nyibotí kóò cice? Ò do tá mǎè kpéí nke Kuyie nkùù duò nkè becírìbè yǎnnì, kùù dènnìkoní dèè í bo.

18 Dè í dò ndì mǎnnì wèe yie nkòò yie, mǎmmè kòò naá nyibotí péu cice, kéndònnè tì wǎrimè ke tú: A yaàbí bo nsū mediè.

19 Abarahammu bie ndo bo ntùòke tekòutè (100), kòò pokù Saraa múnkèe kóté kǎpǎété ò bo peité dè, bá nè mǎmmè kòò tákùmmè nfííkú.

20 Kòò yie nKuyie mbéi ntì ke í nyǎèkù, ò tá mǎè kpéí nkè dèe ò duó mmuwǎrímú kòò déúkùnnè Kuyie nyètìrì.

21 Kòò nyé weti weti ke dò nKuyie mbéi ntì kù mǎke muwǎrímú ke bo tì dǎò.

22 Nè de kpéí nkè Kuyie ndò: Ò wetí.

23 De kó ditannùù dìi tú Kuyie nhò wénté wèe wetí tì í wǎri Abarahammu mǎà kpéí.

24 Tì wǎrinèmu ti kpéí, tìi tú Kuyie nyóó ti wénté bèè wetí tínti bèè tá ti Yiè nYesu, kù duó nkè wèe yǎnté.

25 Wèè ku ti yei nkpréi nke yànté ke ti wénkùngo.

5

Kuyie ntaunnèmè kumáà onìti

¹ Kuyie nhõõ ti wénkùnnè ti yie ndii m̀nni ndi ku kpeti, Yesu d̀d̀ d̀è ti kpréi ndeè te nè Kuyie nkè ti narike.

² Ti tá m̀èè kpréi nke Yesu d̀eè te k̀è Kuyie nti d̀d̀ m̀sàà k̀è ti na ke k̀ù t̀d̀nnè. Ke k̀ù ẁénnè ke f̀ù k̀è d̀è ti naati k̀è ti baa Kuyie mbo ti duómmè ku kó tikpeti.

³ Ti arìmu k̀è diwèi né ti bo ke ỳé m̀hàárìmè ti duómmè m̀ewéèrìmè.

⁴ M̀eminnímè m̀èè õõ nte k̀è m̀hàárìmè ti t̀ùkèni tí nwéèrì. K̀è m̀ewéèrìmè nte k̀è ti p̀eté ti baa d̀è.

⁵ D̀e kó mubàrìm̀ù ti baa mù õõ í nti souté ke ỳé Muyaánsààm̀ù muù ti benkú k̀ù ti dómè.

⁶ Ti do í m̀akè dii m̀nni muwèrìm̀ù ke bo d̀eeté timáà, k̀è Kirisi ku ti yei nkpréi nkuyie ntááté dii m̀nni.

⁷ Wè mbo yie nké kú wèè d̀d̀ri Kuyie ndómè o kpréi? K̀è d̀è yete a sàà bo kú m̀sàà nyiè nkpréi nke.

⁸ Kuyie mbenkemu k̀ù ti dómè, k̀è Kirisi ku ti kpréi nti tú dii m̀nni benitiyeibe.

⁹ Bàmbà nho kũũ m̀mè ntemè k̀è ti wenke, ba mbo nte kòò báá ti d̀eeté nte Kuyie nkó kemieke?

¹⁰ K̀è Kuyie nti taunnè kumáà ku Birè kó mukũũ mmieke, ti tú dii m̀nni meyei nyembè, d̀è bo ỳime ku Birè m̀e nyàntémè k̀è k̀ù báá ti d̀eeté ti naá ndii m̀nni ku k̀be!

¹¹ Dende kó dif̀nkúò, k̀è ti wète ke m̀akè diwèi ke ỳé nè Yesu Kirisi kó mukũũ mmieke nke nè Kuyie nti taummè.

Adammu nè Yesu be kó tináaṅ̀ti

12 Nè onìti omáà borè nde meyei ntannímè kutenkù kuməu, kè mukũũ mbuoté ke kəu benìtibè bəməu, ke yé bè yetémè.

13 Ikuó do í bo diì m̀nni kè meyei mbomu, ikuó né í me mbomè Kuyie nyí mbè bekùnè, ke yé bè í yémè dèè tu meyei,

14 kétúóté Adammu kó dim̀nni kétuəkenè Məyiisi, kè mukũũ nkəu bèè í yete Kuyie nkpeti Adammu do yete m̀è botí.

Adammu do tú dibenk̀r̀ri ndi wèè k̀r̀r̀ni o kperi.

15 Adammu yétimè í wə́nnè Kuyie nkó dipānni. Mómumuə nwe onìti omáà yeté m̀è k̀p̀r̀i nke kusũkù kəmmè. Nè onìti omáà Yesu Kiriisi borè nde, Kuyie nti pāmè mesàà nkè m̀e deu.

16 De kó mesàà nyí wə́nnè onìti omáà yétimè, onìti omáà yeté m̀è k̀p̀r̀i nke benìtibè yàtènèmmè Kuyie nkè kù ti d̀ò mesàà nnè Yesu Kiriisi k̀p̀r̀i.

17 Onìti omáà yetémè kè mukũũ ntanní ke kəu benìtibè, m̀è botí nku onìti omáà Yesu kó mesàà nk̀p̀r̀i nke benìtibè p̀èú mufòmmu, ke bo ò wə́nnè k̀di tikpàti.

18 N wète ke náámmu ke tú onìti omáà yeté m̀è k̀p̀r̀i nke benìtibè í naatinèmmè Kuyie. M̀è botí nku onìti omáà wèè wetí o k̀p̀r̀i nke benìtibè narikenèmmè Kuyie, kè kù bè duó mmufòmmu.

19 Onìti omáà yete m̀è k̀p̀r̀i nKuyie nkpeti dèè te kè benìtibè bəməu naá mmeyei nyembè. M̀è botí nku onìti omáà wèè yie nKuyie nkpeti ò yó ntemè kè k̀u wénk̀nnè benìtibè bəməu.

20 Ikuó ānné ke bo fei mmeyei m̀e kè ti yà m̀e deumè. M̀eyei ndeu dè, Kuyie nkó mesàà nh̄ə ndeu k̀p̀r̀tè m̀m̀e.

21 Këndonnè meyei nkòùmè benitibè, mɛ̀ botí nku Kuyie nkó mesàà nti duòm̀mè mufòm̀mu Yesu weè te kè Kuyie nti wénk̀unko.

6

Ti kunèmè Yesu ke yànté

1 Kè dè dò mmemme ti bo nsaké ke dɔ̀ori meyei mmɛ̀ kè Kuyie nkó mesàà nné deukaà?

2 Biti, bitì! Ti yèmu meyei mmieke, ti ténke báá na ké mmè dà̀ori.

3 Di í yé ke dò nkè bè ti ànné dìi m̀nni bàtèmmù ti wènnénè Yesu Kirisi nwe ke kúà?

4 Bè ti k̀nnè dìi m̀nni meniè ndè dònnè bè ti k̀nnénè Kirisi nwe, kèndò Kuyie nkó muwèrimù diemù duòm̀mè kòò yànté kù múnke bo nte kè tí nfòu mufòm̀mu pàmmù.

5 Kè ti ò wènnénè ke ku ti bo ò wènnénè kèyánté.

6 Ti yèmu ke dò nti fòm̀mu mukótímù, bè mù wènnénè Kirisi ke baaké kudapãátí, kè meyèmmè mèè do ti yũ̀ mmeyei mbíékè kè mè ténke í m̀ke muwèrimù, ti ténke í tú meyei nkó tidaati.

7 Ke yé wèè ku ò ténke í bomè meyei mmieke.

8 Ti nyé ke dò nkè ti wènnénè Yesu ke ku ti bo ò wènnénè o fòm̀mu pàmmù.

9 Ti yèmu ke dò nKirisi ku ke yànté, ò ténke í yóó kú. Mukũ̀ ténke báá na kòò kù.

10 Ò ku ke na meyei nkuce memáà ndi sãã, ke yànté ke fòu ke bo Kuyie mborè.

11 Wénténè dimáà meyei mbíékè kèndò ndi ku, ke nfòu Kuyie nkó mufòm̀mu Yesu Kirisi borè.

12 Báá yiennè kè meyei ní nte di kòntì, kè di yèmmè ndi yũ ñkè di dɔ̀ori meyei.

13 Di báá yie nkè di tù̀otii naá mmeyei nkó titònnenti. Duónnè dimáà kéndò mbenitibè bèè ku ke yáńté, kéndò ntitònnenti Kuyie nkó mutómmú kpɛti.

14 Meyei nténke í di te, di ténke í dò nkéndé ikuó, di bo Kuyie nkó mesàà mmièke nke.

Ti yèmmè meyei mmièke

15 Kè ikuó ténke í ti te tí ndɔ̀ori meyei mme ti bo mèè kpéi Kuyie nkó mesàà mmièkaà? Bitì!

16 Di í yé ke dò nkàa duó nhamáà òmòu, ke yí nhò yèmmù, a naá nho daakù nkuàà? Kàa dò̀ori meyei nha yóó kúmu, kàa me nyie nKuyie nkɛti kù da wénkùnnɛ.

17 Ti sántí Kuyie ndi do túmè meyei nkó tidaatì, di mmònnì kényie nnè di yèmmè memòu itié mbè ti nàké ì.

18 Di mmònnì di yèmu meyei nkó tidaatì mmièke, ke naá mmewetímmè kó tidaatì.

19 N yóó béi nkédonnènè di yé tì nti, ke yé di mu nyí kpenkemè. Kéndò ndi do duómmè dimáà mufòmmu yeimu kènaá mmu kó tidaatì, di mmònnì duónnè dimáà kéndò mmewetímmè kó tidaatì kè di fòmmu ndò mpáíí.

20 Di do tú dìì mònnì meyei kó tidaatì, di do í wetí di do dɔ̀ori di dómè mme.

21 Di do dɔ̀ori dìì mònnì meyei nyifei mè ndi bonnèmè di mmònnì kèpéú òmmu còntimu? Di kó mucòntimu do tú mukũũ mmu.

22 Di mmònni di yèmu meyei nkó tidaatì miεke ke naá nKuyie nkó tidaatì kè kù di wénkùnnε kè di pèté mufòmmu mùù bo sãã.

23 Ke yé meyei nkó tiyeti túmè mukũũ mmu, kè Kuyie nkó dipãnni tú mufòmmu mùù bo sãã ti taunnè ti Yiè nYesu Kirisi nwe ke mù pèté.

7

Ikuó ténke í ti te

1 N kòbe n di náánnè ke dò mbenitibè mbe bèè yé ikuó, ikuó ð nte onitì ò kraá fòù dii m̀nni ndi.

2 Ntenè medonnimè mamè, kòo nitipòkù ye nho d̀ù ikuó ð ò taunnèmu o d̀ù, kòo d̀ù me nku ì t̀temu.

3 Kòò yenke ot̀ù kòo d̀ù kraá fòù ò tu wèè d̀uti d̀utinè wènwε benitidaabè. Kòo d̀ù me nku ò feitèmu, de m̀nni kòò yenke ot̀ù ò í tú wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè.

4 Kéndò ndi wènnénèmè Kirisi ke ku, ikuó ténke í di te, di mmònni wèè ku ke yànté weè di te, kè di d̀òrìmè bo nwenni Kuyie mborè.

5 Ti do fòù dii m̀nni ti mómməmbε ti dó mèè botí kè ikuó ì ti te, kè ti d̀òri meyei, nkè de kó tiyeti tú mukũũ.

6 Di mmònni, ti yèmu ikuó kó tidaatì miεke, ke yé Yesu kũũ nti dènnemè ikuó kó tidaatì miεke, kè Muyaánsààmù ti duó mmeborime pàmmè, kè ti bo na kèpí Kuyie ntōmmú kέyóu ikuó kó meborime kótímè.

Ikuó wennimè

7 Ti bo yí ikuó tú meyeimmaà? Bìtì! Ikuó ì né te kè n yíété meyei, n na bá nyé ke dò nha bo nyáámmè

otàù kpere dè í wenni, kè ikuó do í n nàké ke tú: A bá nyáá nhotàù kpere.

⁸ Meyei ndiínnè ikuó nyi ke íi m miéke otàù kpere kó muyáàmmù, kè ikuó í bo dè, meyei òó í nfeí.

⁹ Ikuó do í bo diì m̀nni kè dèmarè í n k̀ónnè, ì buotému kè n yíéte meyei kè mè n k̀ù.

¹⁰ Memme ikuó ìi na nni nk̀otenè mufòmmu bíékè, kè ì né n k̀otenè mukũũ mbíékè.

¹¹ Kè meyei nni ndiínnè ikuó ke n nìnte ke n k̀ù.

¹² Ikuó dò mpáíí nwe kè ku tannùù dò mpáíí.

¹³ Desààrè dèè n kuà? Biti! Meyei mmeè t̀óté dèè wenni ke n kuànnè, kè dè bo yie nkè meyei nfeitè mè dèu ke mamè.

Nyí d̀ori n d̀mè

¹⁴ Ti yému ke dò nyikuó tú Kuyie nkpeyi, kè mí ntú onìti meyei nkó kudaakù.

¹⁵ N yí yé n d̀ori dè, n yí d̀ori mesàà n do dó kédòò mè, meyei n yí d̀mè n né me nd̀ori.

¹⁶ Kè n d̀ori n yí d̀mè n tũ nyiemmu ke dò nyikuó wenni.

¹⁷ Míi í d̀ori n d̀mè, meyei mèè bo m miéke mèè n tèm̀m̀ kè m mè d̀ori.

¹⁸ N yému ke dò n tú onìti kè mesàà nyí bo m miéke, nh ò ndómu kédòò mesàà nkémónté muwèrímu.

¹⁹ N yí d̀ori mesàà n dó kédòò mè, n né d̀ori meyei mme n yí dó mè.

²⁰ Kè n d̀ori meyei n yí dó mè, dè í tú míi mè d̀ori, meyei mmeè bo m miéke mèè n tèm̀m̀.

²¹ Nte ìi kuó bo m miéke: Nh òó ndó kédòò mesàà kénsó n d̀ò meyei mme.

²² Nè n yèmmè miéke n d̀omu Kuyie nkó ikuó.

²³ M bantému ke dò mmeyèmmè mèdémè mèè m maùnè: Mesàà nkōme nè meyei nkōme. Kè meyei nkōme n na kè n wète ke naá mmeyei nkó kudaakù.

²⁴ Mí nhosènniwè! We mbo n denne mukũũ kó difātìrì dii mmieke?

²⁵ Òmou bomu wèè tu Kirisi. Kuyie nnè mutōmmú! De kó meyèmmè mèdémè baa bomu m mieke ke mie òdó Kuyie nkó ikuó yèmmè, kè metēmè dó n dōò meyei.

8

Muyaánsààmù kó mufòmmu

¹ Di mmònnì Kuyie nténke í yóó kpetínné bèè wèhìnnè Yesu Kirisi.

² Ke yé Muyaánsààmù kó ikuó ì duò mmufòmmu bèè tàunnè Yesu Kirisi ì n dènnemè meyei nkó ikuó mieke ì kòù.

³ Ikuó do í na ke ti duó mmufòmmu, ke yé onìti í mōkemè muwērímú ke bo dōò ì yèmmè, dèè te kè Kuyie ntōnní ku Birè kè dè tùóté tinitikòntì, ke bo ti deeté ke ku kudapããtí ìnkè ke na meyei.

⁴ Yesu ku ke dōò ikuó yèmmè mme, di mmònnì ti bo na ké ì tūnne ke yé Kuyie nti duómmè Muyaánsààmù.

⁵ Wèè tū nho mómmuò nkó meyèmmè ò dòòrì tikòntì kperè nde, kè wèè yie mMuyaánsààmù kpeti kòò dòòrì mù dó dè.

⁶ Kàa tū nha mómmuò nkó meyèmmè dè da kòrinè mukũũ mborè nde, kàa yie mMuyaánsààmù kpeti a pété mufòmmu nè diwèlì.

7 Bèè tū mbe móm̄m̄m̄be kó meyèmmè bè tú Kuyie nkprantídèntòbè mbe, ke yé onìti kó meyèmmè í tūmmè Kuyie nkó ikuó, mè keté ke báá na ké ì tūnne.

8 Bèè dǎ̀rì be yèmmè dóm̄m̄ Kuyie mbáá bè pénsìrì.

9 Díndi ténke í tū ndi kǎ̀nti kó meyèmmè, di tū m̄Muyaánsààmù kpeti nti mùù bo di mièke. Kòò mǎ̀ù í m̄ke Muyaánsààmù Kirisi duò mmù ò í tú Kirisi kou.

Mufòmmu pàmmù

10 Bá di kǎ̀nti me ntúmè tìi yóó kú diyìè mari, kè Kirisi bo di mièke Kuyie ndi wénkùmmu, kè Muyaánsààmù di duò mufòmmu pàmmù mùù bo sǎ̀ǎ̀.

11 Kè Muyaánsààmù mùù te kè Yesu yǎ̀nté kè mù bo di mièke, mummy mùù te kè Kirisi yǎ̀nté mù bo duò nkè di kǎ̀nti foute.

12 N kǎ̀be kè dè dò mmemme di ténke í dò nkéndǎ̀rì di kǎ̀nti dó dè.

13 Kè di dǎ̀rì di yèmmè dóm̄m̄ di wḕrè bo kú, kè di me nyóu ke Muyaánsààmù kùò di móm̄m̄be kó meyèmmè, di bo nfòù sǎ̀ǎ̀.

14 Muyaánsààmù ni bèè kó dimàà beè tu Kuyie mbí.

15 Kuyie nti duò mmùù Yaá nyí ti dǎ̀rì tidaatì, ke ti ǎ̀ kufōwáá, mmù ti dǎ̀rì Kuyie mbí nyí, ke te kè ti kù yu ke tú ti cice.

16 Muyaánsààmù mmuù ti náá nti yèmmè mièke ti tùmè Kuyie mbí.

17 Kè ti tú Kuyie mbí ke wḕnnénè Kirisi ke fḕũté ti bo tieke Kuyie mmǎ̀ke dè, kéwḕnnénè Kirisi kédì tikpàti.

Kuyie ndómè ti kù wēnnénè kémbò ku kpeti mièke

18 N yému ke dò nKuyie nti baanè tìi kpàtì deumu ke p̄ḗtè ti me nfěũrì m̄è fěũtímè.

19 Kuyie ndòò dè kó dimàà bàamu Kuyie mbo dè benkemè ku bí kó tikpàtì.

20 Kuyie ndòò dè ta m̄è fěũtímè detetìrè kōme dè í tú deè m̄è d́ Kuyie nkuù yē ndè mme dò.

21 Kuyie ndòò dè bàamu bè bo dè deeténèmè mefěũtímè kè d̄e yè me kó tidaatì kéwēnnénè Kuyie nkó ibí meom̄pùmè.

22 Ti yému ke do nnè dimònnìní Kuyie ndòò dè dem̄ou yo mmesémmè, ke fěũrì onitipòkù ò mpeí ke fěũrì m̄è botí.

23 Dè í tú Kuyie ndòò dè deè m̄à fěũrì, tínti bèè niitè ke m̄òṭe Kuyie mp̄ānnì Muyaánsààmù, ti múnke fěũrìmu ke baa Kuyie mbo deetè d̄i yìè ti k̄òntì páíí, ke ti túóté kédòò ku bí.

24 Yíe nti cootému kè ti cootímè mómm̄omme né kraanì kè ti m̄è bàa. Kàa yà dem̄arè a ténke òò í ndè bàa.

25 Kè ti baa ti í wúó ndè, ti òò ndè bàa nè mewéèrìmè mme.

26 Ti í m̄òke muw̄erímù, deè te kè Muyaánsààmùu ti teennè, ke yé ti í yémè ti bo nkù bàá mm̄è botí, kè mù kù bàá nke sáútí ti do í yóó na kédòò m̄è.

27 Kuyie nkùù yé ti yèmmè, kù yému Muyaánsààmù d́ tì, ke yé Muyaánsààmù tūmmè Kuyie ndómè mme ke kù bàá nku k̄òbe kpéí.

28 Ti yému ke dò nKuyie ndòòrì dè dem̄ou kù dè d̄òòrì bèè kù d́ be kó mesàà nkpeí nke, bembè kù yu bè ke tũ nkù do t̄āātè tì be kpéí.

29 Kuyie ntããté bè nè dimònni kù bè tããté ke dó bè ndònnè ku Bire nde, kè dè ntú be kóò Po.

30 Kuyie ntããté bè nè dimònni ku be nyu, kù yu bè kù be nwénkùnnε kù wénkùnnε bè kù be nduó nku kpeti.

Ba mbo na ke ti yatenè Kirisi

31 Ti bo yĩ ba náke? Kè Kuyie nti kómmú we mbo nti níí?

32 Kunku í ti yetenè ku Bire mómmònde ke duó nkè bè dè kùò, dè bo yĩme kè kù báá ti duó nde sònnε?

33 We mbo sei nKuyie ntããté bè? De yiè nyí bo! Kuyie nkuù bè wénkùnnε.

34 Ke yé Yesu Kirisi kumè ti kpéí nke ke yǎnté ke bo Kuyie mbakù youú ke báá nti kpéí.

35 Ba mbo ti yatenè Kirisi? Meháárìmàà? Meyèncààrìmàà? Meféũtímàà? Dikònnàà? Tidawantàà? Kufōwaanàà? Yàà mukũũ?

36 Tì wàrimu ke tú:

Fóò kpéí nke
bè ti dónèmmè mukũũ
ke ti dɔəri ke dò ntipièti
tì bo mukòù kpéí.

37 Demou memme wèè ti dó weè te kè ti tú bèè na ke mènke na.

38 N yému weti weti ke do ndèmarè báá na ké ti yatenè Kuyie nti dake mèè dókùmè nè Yesu borè! Bá mukũũ, bá mufòmmu, bá Kuyie ntōrè, bá yebakè kó meyi, bá meháárìmè di mmònni kōme, yoo mèè kpaaní.

39 Bá keĩnkè kó bekperíbè, bá ketenkè kòbe. Dèmarè báá na ke ti yatenè Kuyie nkùù ti dó ke ti duònní Yesu Kirisi wèè tu ti Yiè.

9

Kuyie nkó mesémmè

¹ N tú Kirisi kou nwe kè Muyaánsààmù bo m miεke ke n ni kè n nàá ntimóm̄m̄nti n yí soū.

² N yèmmè meè cààri mediè nkè dè nyóù sáá.

³ N na ndómu Kuyie nni nc̄ṣ̄ kè n yat̄enè Kirisi kè nsà kè dè bo yie nkè m botí k̄be Isidaȳeribe cooté.

⁴ Bè tu Isidaȳeri yaàbí nyi, kè kù bè d̄d̄ ku bí, ke bè benke kù d̄u mèè botí, ke bè taunnè kumáà. Ke bè duó nyikuó, ke bè benke ku kpeti, ke bè benke bè yóó nkù báámmè ke bè d̄únnè yenò.

⁵ Beè tu ti yaàribè bèè yètè fei be kó iyaàbí nyi, kè Yesu boñní be kó kubotí miεke wèè baké denennè dem̄u. Kuyie nyèt̄ir̄i ñdeu sáá. Kè dè mme ndò.

⁶ Dè í tú n yē nKuyie nyí d̄d̄ kù do bè d̄únnè dii nùù, n dó ke yí Isidaȳeribe bem̄u beè í tú Isidaȳeribe mómm̄mb̄e.

⁷ Dè í tú Abarahammu yaàbí im̄u ìi tu o bí mómm̄nȳi, ke yé kù do yē nkù bo ò d̄d̄ mesàà nyIsaki kó ibí kp̄éi nke.

⁸ Dè í tú bèè cice tú Abarahammu beè tú Kuyie mbí, bèè yie nkù do bè d̄únnè dii nùù beè tu ku bí.

⁹ Nte Kuyie ndo ò nàké t̄i ke d̄: Dè yàà bo mmè nk̄ááké kè nní nwēt̄iní ke s̄́ nSaraa peit̄é denitidabire.

¹⁰ Debekaa kó ibí id̄éi do w̄r̄m̄u i cice Isaki.

¹¹⁻¹² Ò mu nyí ì peit̄é dii m̄nn̄i, ì í d̄d̄ meyei mmamè yoo mesàà mmamè kè Kuyie nt̄āāt̄é d̄em̄ar̄e kè dè bo ntú ku kper̄e, dè í tú ì d̄d̄ mesàà mamè kè meè te, kù d̄d̄ kù d̄ó m̄emme ke náké Debekaa ke d̄:

¹³ Osám̄p̄òù bo mbaké Okót̄i, kénd̄onnè t̄i w̄rimè ke tú:

N dake Sakabu ke nii Esayu.

14 Ti bo yĩ Kuyie nyí wennaà? Àà!

15 Ke yé kù do nàkémè Məyiisi ke dà: M bo kuó mmesémmè n dó ké mè kuó nwè kédəə mesàà n dó ké mè dò wè.

16 Dè í tú onìtì weè ɔ ndó yoo nè o kó mewéérìmè, Kuyie nkuù ɔ̄ ɔ̄ kuó mmesémmè.

17 Tì wàri ke tú Kuyie ndo nàké Esibiti kóo kpààtì ke dà: N da duó ntikpàtì ke bo benke n wérímú mmu, kè bèe déúkùnnè n yè̀tìrì kutenkù kuməu.

18 Kè dè dò mmemme Kuyie nh̄ɔ̄ kuó mmesémmè kù dó ké mè kuó wènwe kékpénkùnnè kù dó kékpénkùnnè wèè kó yeto.

We mbo sei nKuyie?

19 Kè dè yèmmè benitìbè bo yĩ kè dè dò mmemme ba nné te kè Kuyie mbo ti kpetínné? We mbo na kéyete Kuyie nhò dómme?

20 A tú we f̄́ nhonìtì ke bo sei nKuyie? Tekũmbotè bo na kébeke wèè tè maá ke dà: Dè dómme kàa m maá miè mbotáà?

21 Oyaamarì bo na ke túóté tiyaatì timáà ke maá tekũmbotè sààtè, kémaá kunésĩmbuuku.

22 Tì kperè me ndò, Kuyie mmieke do peikemu kè kù ndó kébenke kù kpeń̀nìmè, ké né mɔ̀ɔte meminnìmè bá kù í nkùò bèè do dò nkùò bè kùò.

23 Ke ndó ké ti benke kù kpeń̀nìmè mediè, nke ti kuó mmesémmè tínti kù tããté bè nè dimònnì kè ti bo di ku kpàtì.

24 Tíi tú Kuyie ntããté bè ke ti kuó mmesémmè, Sifube nè bèè í tú Sifube be mieke.

25 Tì wàrimu Osee kó dipátìri mieke ke tú:
Bèè do í tú n kəbe
m bo bè dòò n kəbe,

n do í dọ̀ bẹ̀ m bo bẹ̀ dọ̀kẹ.

²⁶ Díndi bẹ̀ do í tú bẹ̀ Kuyie nkọ̀bẹ

bẹ̀ bo di yú Kuyie nkọ̀bẹ.

²⁷ Kẹ̀ Esaii bẹ́i nyIsidayeeri bẹ̀ kpréi nke dọ̀: Bá kẹ̀ Isidayeeri bẹ̀ do sũ ke mannè dàmèèrì kọ̀ mubirímú, bẹ̀ miẹkẹ̀ bẹ̀è bo nsúó mbeè yóó cooté.

²⁸ Kẹ̀ yé ti Yiè nKuyie nyóó dọ̀mèmu kù bẹ́i nti páíí ké tì dọ̀ mɛcǎǎ.

²⁹ Esaii do yíé kẹ̀bẹ́immu ke dọ̀:

Kẹ̀ Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa

do í coo nti kọ̀ bẹ̀mabẹ̀,

nè yíe nti kperere do dèèmu

ke naánè Sodɔmmu èi kọ̀bẹ̀ kperere,

ke sǎáténè Komɔɔ èi kọ̀bẹ̀ kperere.

Kuyie nwénkùnkòmè bẹ̀è tá Yesu

³⁰ Ti bo yí ba náke? Bẹ̀è í tú Sifubẹ̀ ke do í wanti Kuyie nku bẹ̀ nwénkùnnẹ̀, di mmònni kù bẹ̀ wénkùnnemu bẹ̀ tá mmèè kpréi nYesu.

³¹ Kẹ̀ Isidayeeri bẹ̀ biẹ̀ bẹ̀è do wanti Kuyie mbẹ̀ wènkùnnẹ̀ nè ikuó miẹkẹ̀ ke mɛ nyí na ke dọ̀ ì yě mmù.

³² Kẹ̀ yé bẹ̀ í dómè Kuyie mbẹ̀ wénkùnnẹ̀ bẹ̀ tá mèè kpréi, ke dọ̀ kùu bẹ̀ wénkùnnẹ̀ nè bẹ̀ dọ̀rìmè miẹkẹ̀. Mèmmè kẹ̀ bẹ̀ bèté dibététàri.

³³ Tì wàri díi kpréi nke tú:

Ntenè n dọ̀ummè dibététàri

Siyǎǎ ìnkè dipèrì díi buò,

kẹ̀ wèè di tá ò báá di ifei.

10

¹ N kọ̀bẹ̀, n dọ̀ tì nè n yèmmè mèmou ke báá nKuyie nti kpréi tì tú Kuyie ndeeté Sifubẹ̀.

2 N yému ke dò mbe kǎntì yau Kuyie nkpréi kè meyiétiémè né bè dònté.

3 Bè í banté Kuyie nwénkùnkò mèè botí benitibè ke wanti kéwenke nè bemáà ke í tǔnne kuce Kuyie nwénkùnkò kù nè benitibè.

4 Mómumu nè Kirisi kàtenimè ikuó ténke í ti wénkùnkò di mmònni Kuyie nwénkùnkò bèè tá bèmbè Kirisi.

Yesu weè máà dèrí

5 Mòyiisi do wàri kè dè ntukúnè Kuyie mbo wénkùnnemè onitì nè ikuó miéke ke dò: Wèè bo tǔnne ikuó yèmmè, ì bo nte kòò nfòu.

6 Né nte ò nàké tì kè dè ntukúnè a bo ntámè kè Kuyie nda wénkùnne: Ó do tú: We mbo deke kéinkè? Ke yè nkécũnní Kirisi nwe.

7 Ó do tú: We mbo ta kudònkù? Ke yè nkéyínní Kirisi nwe becírìbè cuokè.

8 Ó né wàri ke yè mba? Tì tú: Tináahtì í da détirinè, tì bo a nùu ndi ke ã a yèmmè miéke. De kó tináahtì tú a bo ntámè mme, tihti ti náantemè.

9 Kàa béinnè a nùu ke yí Kirisi tú a Yiè ke tá nè a yèmmè miéke ke dò nKuyie nduó nkòò yǎnté, a bo cootému.

10 Ke yé onitì ò ntámè nè o yèmmè mme kè Kuyie nhò wénkùnne kòò béi nnè o nùu ke pété medeetímè.

11 Ke yé tì wàrimè ke tú: Wèè ò tá ò báá di ifei.

12 Sifu nè wèè í tú Sifu dè tū nyí cáá, be Yiè nhomáà ndi, kòò nòutè yàa mbèè kó dimáà ò kuònnè be kpéi.

13 Ti wàrimu nke tú: Bèè bo kuònnè ti Yiè mbè bo cooté.

14 Bè bo yĩme kòò kuónnè ke í ò tá? Bè bo yĩme ké nhò tá kòò mǎu í bè nàké o kpéí? Bè bo yĩme kékeè o kpéí kòò mǎu í bè nàké.

15 Bè bo yĩme kénáké o kpéí kè bè í bè tǎ? Kéndonnè tì wǎrimè ke tú: Diwèì ò mbo bèè náante Tináaṅsààti bè tǔakení dii mǎnni.

16 Bè mǎu òmǎu me nyí yie nde kó Tináaṅsààti, Esaii do béimmu ke dǎ: N Yìè nKuyie, we nyie nha náaṅtì ti náá nti?

17 Onìtì òò keè tináaṅtì nti kéntǎ, de kó tináaṅtì tú Kirisi kpeti nti.

18 M bo beke ke dǎ: Sifube sàà í kèèmu de kó tináaṅtǎà? Bè tì kèèmu ke yé tì wǎrimu ke tú:

Bè náaṅtì pitému kutenkù kumǎu,

kè bè tì kèè itemmǎnke imǎu.

19 M bo beke ke dǎ: Isidayeeribe sàà í bantému de kó tináaṅtǎà? Kuyie ndié nke duó nkè Mǎyiisi béimmu ke tú:

M bo túóté bèè í tú Sifube,

di yèmmè dò mbèè í cii,

kè dè nte kè dè dí yonke,

kè di mièke pèike.

20 Kuyie nyíé ke nàkému Esaii kòò tì wǎri ke tú:

Bèè do í n wanti bè n yǎmu,

m benkemu m mǎà bèè do í dake n kpéí.

21 Kuyie mbéimmu Isidayeeribe kpéí ke tú: N yuo n nǎu nsi yewe yemǎu itookperí yembè bèè yete n kpeti be bíékè.

11

Kuyie nyí yete Isidayeeribe

1 M bo yí Kuyie nyí dómu Isidayεεribàà? Bìtì, ke yé n tùmè Isidayεεri nwe, Abarahammu yaàbire, Bensamεε kó kuwuò nkou.

2 Kuyie nyí yetε ku kó benìtìbè kù tããté bè nè dimònnì, yàà di í yé Edii do kuònnè Kuyie ke béi ntì Isidayεεribe kpéi nke dò:

3 N Yìè, mbè kùò a pããnaàntì náam̀bè bemou ke può nha wũòt̀r̀è, kè m̀i kpaá m máà kè bè d́ ḱ n kuò.

4 Kuyie ndo ò t̀énné ònti? Kù do ò t̀énné ke d̀: N sònnemou benìtìbè sikòupìsìyiekè (7000) bèè í nìnkú dibòò Baari ìkè.

5 Mèè botí nku, bèmabè kpaámè yíe nKuyie ntããté bè nè ku kó mesàà nkpeí.

6 Kù bè tããté nè ku kó mesàà nkpeí nke, dè í tú be d̀òr̀imè kpéi kè mèè d̀ake dè t̀énke í tú ku kó mesàà.

7 Ti bo yí ba náke! Isidayεεribe í pèté bè do wanti dèà? Kuyie ntããté bè bèè máà dè pèté, kè besòmbε to kpenke.

8 Tì wàrimu ke tú: Nè yíenní Kuyie nkuù bè tanné tikòh̀c̀ééti mieke, ke bè yéik̀unne ke kpénk̀unne be to.

9 Kè Dafiti múnkεε béi nke d̀:

Yεbaa mbè ãã yèè naá mbe kpéi timátì nè ticùòtì

ké bè t̀ùòtì

kè dè ntú be yei nkó tiyeti.

10 Bèè naá ntiyũòntì

ke t̀énke bá nwúó mbá sámpó.

Pũtinné be kè bè mpũtí sãã.

11 M békúmu nke tú: Sifube bèté ke do sãã nweà? Bìtì! Be kóo kédò kpéi nte kè Kuyie ndεéte ibotí t̀ei kè dè bo bè yonke.

12 Kè Sifube yete mềè kpéí nte kè kutenkù kuməu pèté mesàà, kè bè pàà mềè sàà nnaà nyibotí tẹi kōme, dè né bo ndòmme bè bo ceete dii yìe kẹwẹtení Kuyie mborè?

Dikpàà kó itebake naámme kupaku kpɛyi

13 N náánnè dímbè bèè í tú Sifube. Kuyie nni ntááté kè m bo náké dímbè ku náàntì, kè dè n naatinè de kó mutōmmú.

14 Kè n yèmmè dò ndè bo yonke m botí kəbe Sifube kè bèmahèe tūnne Kirisi.

15 Kè Kuyie ndo bè yóu kétaunnè kumàà ibotí tẹi, dè né bo ndòmme bè bo wẹte ké kù taunnè dii mōnnì. De mōnnì dè bo ndò bè do ku ke yānté.

16 Kè Kuyie nte dicawéitirì kètirì, kù temu dicabuu diməu. Kè kù te mutie kūnnì kù temu mutie muməu.

17 Sifube dōnnè mutie bè buotí mūmmu kupaku, kè bèè í tú Sifube kè bè dōnnè dikpàà kōmu, kè bè kōūnì mu bake ke tuuténè kupaku kōmu, kè ì pèú mu kó mekūmmè.

18 A né bá mpəti kàa yèmmè dò nha pẹtẹtẹ bè kōū ìi bake, dikūnnì dii da tə, fṣṣè í di tə.

19 Kè dè yèmmè a bo yí: Bè kōū ibake ke ùtóo ke bo tuuté mínwe.

20 Mómumu nwe bè ì kōūmè ì í tá mềè kpéí, ke da tuuté a tá mềè kpéí, a né bá mpəti, dāò meyoðmmè kéndé.

21 Kè Kuyie nyí yóu kù bo kōūmè mutie mómumumu kó itebake, kù báá da yóu.

22 A nyé ke dò nKuyie nyóumu ke wẹte ke sà. Kù yóumu bèè kù yete be kpéí, ke sà a kpéí kénsà kàa í yè ku kó mesàà mmieke, kè meè dake kù bo da kōū itebake tẹi kōme.

23 Kè Sifube yóu be tookperí Kuyie mbo wēte ké bè tuuté be kũnni, ke yé kù mòkemè muwērímú ke bo mè dòò.

24 A nyé ke dò nha tú kutebaku dikpáà kòku nku ke Kuyie nda kũñí ke tuuténè bè buotí mùù tie kupaku, dè tũ ténke bá nkù yòunè kù bo tuutémmè itebake mómmanyi i kũnni.

Kuyie mbo dèetè Sifube

25 N kòbe n dó ke di náké disòrì kpeti matì nti kè di bá mpòti, Isidayeeribe to í yó nhã ke kpeñni sãã, yè yó nkpeñni ke kémùnè Kuyie mbo dèetè mèmme kù tããté bè bəmou ibotí tèi mièke.

26 Mèè botí nku Kuyie nyóó dèetémè Isidayeeribe kéndònnè tì wàrimè ke tú: Odeetiwè bo yènní Siyõõ kéütè Sakòbu yaabí yei mmemou.

27 Dèè yó ntú mí nnè be ti kó metaummè, m bo bè ütè dìi mōnni be yei.

28 Sifube yete Tináaṅsààtì nti ke naá nKuyie nkprantídèntòbè. Dèè tú ti kó mucóntimu Kuyie mbè dómú kù tããté mèè kpéi mbe yembè.

29 Kè yé Kuyie nhõõ í mpã káfietè kù me nhõ í nyete kù yu wè.

30 Di do tú bèè yete bèmbè Kuyie nkpeti. Di mmōnni kè kù di kuó mmesémmè Sifube yete mèè kpéi ku kpeti.

31 Sifube yetemè Kuyie nkè kù di kuó mmesémmè kù múnke yóó me mbè kuó mmesémmè.

32 Kuyie nyóumu kè benitibè bəmou yete ku kpeti, kè dè bo yie nkè kùu bè kuó mesémmè.

Kuyie nsàà ndumu

³³ Kuyie nsàà ndeumu, kè ku cii ndeu kè kù yé demou. We mbo na kénáké kù tãáté tì nè kù dó kédòò tì.

³⁴ Kéndonnè tì wàrimè ke tú:
We nyé ti Yiè nyèmmè dòmmè?
We nkù duò nyitié?

³⁵ We nkù pã diyè marì dèmarè
ke baà de kó tiyeti?

³⁶ Kuù dòò demou, ke dè te, bá dè nè de kó mutōmmú.
Kuyie nyètìrì ñdeu sáá. Kè dè mme ndò.

12

Tínti Kuyie ndeeté bè ti bo mpī mmèè botí ku tōmmú

¹ N kòbe Kuyie ndi dòòmu mesàà, deè te kè n di tiè nke tú dí kù duò ndi kòntì nè di fōmmu kè dè ndò ndipānnì sààrì dìi kù wenni dìi dò páíí. Dèè yó ntú mubáammú di dò nké nkù báá mmù.

² Bá ncóunè kuntekù kuù nkó medòòrìmè. Yóunè kè Kuyie nceete di yèmmè páíí, mèmme di bo namè kèbanté kù dó dè dèè wenni páíí.

³ Nè Kuyie nni ndòò mèè sàà nkpeí nkè n naá ku kó ditōnnì, n dó ke di náké ke tú di yèmmè bá ndò ndi deu ke pèēté di dommè. Kékūnne dimáá kényie nKuyie ndi duò nyèè f̄tè.

⁴ Wénténè onitì mòke mèè botí itùòti péu kè i tōmmú cáá ncáá.

⁵ Tínti Kirisi kòbe ti kperε me ndò, kè ti sū koò tàunè, ti wē tikòntì timáà ndi, ke teé ntitòbè.

⁶ Bá wè kòo pānnì cáá nKuyie nhò pã kè dè màmè, kè Kuyie nyè nwèè duò nwè ku náañtì, wè nti náá nti tákùmè dòmmè.

7 Kè Kuyie nyē nwèè nteé mbetòbè, wè mbè teé, kè kù yē nwèè ntiè mbetòbè, wè mbè tiè.

8 Kè kù yē nwèè nyáúkùnkò betòbè kòntì wè nti yáúkùnkò, kè kù duó nkàa màke a kperε a rǫpǎã nnè meyèmmè mèmáà, kè kù yē nwèè nni betòbè wè nni kè dè wenni, kè kù yē nwèè nteé mbecĩribè, wè mbè teé nnè diwèi.

Ti bo ndómè titòbè

9 Ndónè ditòbè nè timóm̄m̄nti ke ní m̄m̄eyei ke taunnè dimáà mesàà nteii.

10 Ndónè ditòbè díndi Kirisi kòbe, kéndé ditòbè.

11 Di bá ntú betònnédíébè, di kòntì nyau kè di mpĩ nti Yiè ntóm̄m̄ú kè Muyaáansààmù ndi teénnè.

12 Dè ndi naati di baa dè kpéi, kè di fěũrì di mmi ke báá nKuyie nsáà.

13 Nteénnè di kòbe Kirisi kòbe dèmarè bè dónnì d̄i m̄nnì, kèncóú bεpòòbè nè diwèi.

14 Kè bè di fěũnkò di mbékú Kuyie nkó mesàà mbe kpéi, di mbékú Kuyie nkó mesàà bèè di fěũnkò be kpéi, di bá mbè buò nkusĩnkù.

15 Di ní n̄wěĩnnè diwèi bo bè ke yānkù ke n̄wěĩnnè bèè kuò, nke kuò.

16 Nyonè titòbè tú mù, di bá nhā sifeé, nkékùnkònè dimáà, di yèmmè bá ndò di yé d̄em̄ou.

17 Di bá nf̄aku meyeyi bèè mè ndi d̄oari. Nd̄oarinè dèè wenni kè bèn̄itibè b̄em̄ou wúó.

18 N d̄oarinè di bo namè kénnaatinè ben̄itibè b̄em̄ou.

19 Di bá nwanti képeite di móm̄m̄m̄be, yóunè kè Kuyie nkpa ndi kpéi, nke yé ti w̄arimè ke tú: Mí nKuyie, m̄i yóó kpà ndi kpéi.

20 Kè dikònni bo a kpantídèntòù, duó nwe kòo di, kè sinéyẽ ò bo, duó nwe kòo yã. Kàa dòò mèmme dè dò nha còú yehãákũõ nye o yuu ìnkè.

21 A báá yie nkè meyei nda na, ñdòori mesàà nkè mèè nte kàa na meyei.

13

Ndénè bèè baké

1 Benìtibè bεmou dò nkényíεmmu bèè baké be kpεti ke yé Kuyie nkuù bè kànnεmè. Bèè kó dimàà baké Kuyie nkuù bè baá.

2 Dεè kpéi nte kè bèè yete bèè baké be kpεti, bè yete Kuyie nkεpεti nti, kè bèè me nti yete tibeénti tiì doti be yó ìnkè.

3 Bèè dòòri mesàà, mbè í dò nkéndé bèè baké, bèè dòòri meyei mbèè dò nké mbè dé. Kàa í dó ké mbè dé, dòò mesàà nkè bè da sãnte.

4 Bè pĩ nKuyie ntõmmú mmu ke bo da teennè kàa dòò mesàà. Kàa dòòri meyei ndé be, ke yé Kuyie nkuù bè duómmè de kó mutõmmú ke bè fěũnko bèè dòòri meyei nke benkú Kuyie nyí dómè bè dòòri dè.

5 Dεè kpéi nte kè ti dò nkényíε mbèè baké be kpεti, dè né bá ntú bè bo ti fěũmmè mää kpéi, ti yεmmè yàà bo nti bekùnεmè kpéi.

6 Dεè te kè di yietì dàmpòò. Bèè pĩ ndε kó mutõmmú Kuyie nkuù mù mbè duó, nkè bè mù pĩ.

7 Nduònnè bá wè ò te dè: Ke yietì dàmpòò o yembè, ke yietì dèè dò do nkényietì di dò nké ndè yietì bè, kényíε di dò nkényíε mbèè kpεti, kéndé di dò nkéndé bè.

Ti bo ndómè ti kou tǎù

⁸ Di bá mbannè òmòù, dibànnì bomu di bo nyieti di dii tú di bo ndómè ditòbè. Wèè dó betòbè ò dòò Kuyie nkuó imòu yěmmè mme.

⁹ Ntènè ikuó yěmmè: Báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dǎù, báá kuò onìtì, báá souté kécaàrè a kou tǎù yètìrì, báá yúúkú, báá yaa nhotòù kperè marè. De kó ikuó imòu kó dikũnnì tú: Ndó a kou tǎù a dó mèè botí amáà.

¹⁰ Wèè dó o kou tǎù ò í ò dǎòrì meyei, ò dǎòrì Kuyie nkuó yěmmè mme.

Ndakenè Yesu kó muwētīmù kréí

¹¹ Di yémèmu ti bo yèè mǎrè mièke. Dè tǔòkemu di bo entemè, ke yé ti tǎónèmu medeetímè sǎmme di mmònnì.

¹² Kèyènkè yòtému kè dè auté ke bo wenté, yóunè dibìnnì kó mutǎmmú mumòu, ke báátí kuwenniku kó tikpàrìnentì.

¹³ Ti fòmму nwenni kè ti kéri kuwenniku mièke. Ti yóu mudikétontímù nè tinayàkémúóntì, ke bá ndǎuti dǎutinè titòbè, ke bá nfòù mufòmму yeimu, ke bá ndó yekpàrè nè mehèèmmè.

¹⁴ Nfòunè mufòmму pàmmù mùù tu Kirisi kǎmu, ke ténke bá ndǎòrì di mómmǎmbe di kǎntì dómè.

14

Òmòù bá mbekùnè otǎù

¹ Ncǎunè bèè kó metákùmè mu nyí kpenke, ke bá nsenku be yentotí.

² Òmòù yèmmè dòmmu ò bo na kényo ndemòu, wèè tákùmè mu nyí kpenke kòo yo ntikũnfǎàtì.

³ Wèè yo ndemou ò báá senkèrì wèè í yo ndemou, wèè í yo ndemou ò me mbá mbekùnè wèè yo ndemou ke yé Kuyie mbè còutémèmu.

⁴ A tú we ke bo mbekùnè otàù kóo tǎnti? Kòo cómmú yoo ò do o yiè nkpeti nti. Ò me nyó ñcómmúmu ke yé ti Yiè mmòkemèmu muwērímú ke bo nhò cúó.

⁵ Bèmbàbè yèmmè dòmму yewe mayè wenni nè yeteyè, kè betòbè yèmmè dò yèmayè í cáá, òmòu yèmmè cénke bá nhò bekùnè.

⁶ Wèè yèmmè dò nyewe mayè wenni nè yeteyè, ò sántí Kuyie nku, kè wèè yo ndemou kòo múнке kù sántí, ke yé ò ã nyóó dimè ké ku dounnè mutómmú. Kè wèè í yo ndemou kòo múнке ku nsántí.

⁷ Òmòu í fòu omáà kpéí, òmòu me nyí kō nhomáà kpéí.

⁸ Ke yé kè ti fòu, ti fòu Kuyie nkpréí nke, ke ti ku, ti ku Kuyie nkpréí nke. Kè ti fòu yoo ti ku, ti ã Kuyie nnòutè miéke nke.

⁹ Ke yé Kirisi kumè ke yǎnté, ke baké becírìbè nè befòùbè.

¹⁰ Dè dòmme kàa bekùnè a kou tǎù? Ba nte kàa ò sènkèrì? Timou ti yóó cómmú Kuyie nyìkè nke kè kù ti bekénè.

¹¹ Tì wàrimu ke tú:

Mí nKuyie m bomu!

Benitìbè bemou bo nínkú n yìkè,

bá kùu botí kè kù n sante.

¹² De mǎnni bá wè kòo kù nàké tì ò tukúnè.

A báá bə a kou

¹³ Ti tū nyóunè ti bo bekùnèmè titòbè, kétéǎáté ké báá dàò dèmarè dèè bo bə nha kou tǎù.

14 Nè Yesu ti kó metaummè miεε n yému weti weti ke dò ndèmarè í sī, a yèmmè dò ndèè sī ndèè ãã naá ndesīnnè a kpéí.

15 Kàa yo mmudii mamù kè dè kòónnè a kou, a í ò dómù. Báá yie nkényo ndèmarè dèè bo fétinne a kou Kirisi ku wèè kpéí.

16 A báá yie nkè bè da wátí dèmarè kpéí f̄s n yèmmè dò ndèè wenni.

17 Kuyie nkpaàtiyuu í tú mudii nè muyàà kperi. Di tú a bo nwetímè mme kèmmòke diwèi, Muyaánsààmù duò ndè.

18 Wèè tū nKirisi mēbotí Kuyie nwe ndó kè benitibè ò sántí.

19 Kè dè dò mme, yóunè kè ti níwà dèè bo nte kè kunaatí mbo ti cuokè, kè tí nkprénkunko titòbè Kirisi kó kuce miεε.

20 Mudii muù bá nte kè ti cake Kuyie ntōmmú. Mudii mamù í sī, ndè né í wenni a bo dimè dèmarè kébò nha kou.

21 Dèè wenni dèè tú a bo yóumè imaa, ke bá nyò menà, kényóu dèè kó dimàà bo bə nha kou tòu.

22 Kàa yèmmè dòmmè de kó tináànti ìnkè, nyé ti f̄s nnè Kuyie ndidé. Dè nínaati wèè dòòri tìmatì kè dè í ò bekùnè.

23 Wèè me nyo mmudii mamù kòo yèmmè ò bekùnè, Kuyie mmúnke ò bekènèmu ke dèè. Onitì dòòri dè kòo yèmmè ò bekùnè dè tú mēyēi mme.

15

Ti bo nteénnè mē titòbè

1 Tínti bèè kó metákùmè kpenke ti dò nkémimmu bèè mu nyí kpenke bε kpéí, ti í dò nkéndòari ti mè ndómè.

² Timəu bá wè ò ndəəri dèè bo nnaati o kou, dèè bo ò teennè kòo tákùmèe kpenke.

³ Ke yé Kirisi do í dəərimè ò mè ndómè. Tì wàrimu ke tú: Bèè da sáá mbe sáambè do n yuu ìnkè.

⁴ Kuyie nnáàntì wàri ke bo ti benke ti do nkémmi mmèè botí nku, ke wéèrì ke baa Kuyie nyóó ti duó ndè.

⁵ Kuyie nkùù ɔ̄ duó nhonìti meminnímè kòò bántè, kù di teennè kè dí nyo titəbè tú mù ke tū nKirisi kó itié.

⁶ Mènmè di bo nwěmmè meyèmmè mèmáà nè metammè mèmáà ke sántí Kuyie ti Yiè nYesu Kirisi cice.

Tináànsààti bomè ibotí iməu kpéi

⁷ Kè dè do memme ncəúnè ditəbè, Kirisi di cəuté mmèè botí kè Kuyie nyètìrì deuke.

⁸ Mómmuə nwe n di náammè Kirisi dəò omáà Sifube kòo təntì, ke benke Kuyie ndo nàké ti ti yembè tì tùmè mme timómmənti.

⁹ Ò kətení kè bèè í tú Sifube kè bə múnke bo sante Kuyie nku sàà nkpeí, kéndò ntì wàrimè ke tú: M bo ndiè nke da sántí yəbotè cuokè, kéndéúkunko a yètìrì.

¹⁰ Kè titətì wàri ke tú: Ibotí iməu kəbe di wənnénè ku kó benitibè kè di nyānku.

¹¹ Kè titətì tu: Díndi yəbotè yeməu kəbe nsántínè ti Yiè nKuyie, díndi ibotí ndéúkunkonè ku.

¹² Kè Esaii múnke bəi nke dò: Òmòu bo yənní Isaii kó kufuku mieke kémbaké yəbotè yeməu,

kè ibotí iməu nhò tá.

¹³ Kuyie nkùù ɔ̄ te kè ti ntá, kù di píe ndiwèi nè kuyeñnaatí di kù tá mɛ̀ kpréí. Kè Muyaánsààmù di teennè kè di dɔke ntá.

Pɔ̄ori nàkémè mùù te kòo bè wàrinè dikɔ̀mbùò

¹⁴ N kɔbe n yému ke dò ndi nitì, ke yé deməu, ke bo na kɛ́tié nditɔ̀bè.

¹⁵ Kuyie nni ndòò mɛ̀ sàà nkpréí nte kè n di wàri nè dikɔ̀mbùò bá n yí di sɔ̀nne tìmatì, ke bo di dente di kèè tì nè dimònnì.

¹⁶ N tú Yesu Kirisi kóo tɔ̀ntì nwe ke náá mbèè í tú Sifube o kpréí. M pí nkuyie nkó mutɔ̀mmú mmu ke náá nTináānsààtì kè Muyaánsààmù bo wénkùnne bèè í tú Sifube, kè bèe naá ndipānnì sààri Kuyie ndó dì.

¹⁷ Nè Yesu Kirisi ti kó metaummè miɛke, dè n naatimu Kuyie nkó mutɔ̀mmú m pí mmù kpréí.

¹⁸ N náá mmie nKirisi n tee mmèè kpréí nke, kè n nàké bèè í tú Sifube kè bè cɔ̀uté Kuyie. Weè n teé n náāntì miɛke nè n tɔ̀mmú miɛke.

¹⁹ Muyaánsààmù n teennèmu kè n dòò tidietì pɛ̀u, ke nàké Kuyie nnáāntì Sedisademmu nè Idirii kó kutempɛ̀ nkuməu miɛke.

²⁰ N tããtɛ̀ ke dó kɛ̀nnáante Tináānsààtì nti bè mu nyí ti kèè kèè bíékè, ke báá sɔ̀o nhòməu kó dipũ ñnkè.

²¹ N dòò tì wàri memme ke tú:

Bè do í nàké bè o kpréí,

bè bo ò yà,

kè bèe do í kèè o kpréí,

kè bèe keè.

Pɔ̄ori dómè kékɔ̀te Odommu

²² Dɛ̀è n dìítì sáà kè n yí kàto o di cie.

23 Di mmònnì n ténke í pĩ mutōmmú mamù i ntempē mmieke, yebie mpéu mieke nke n dómè ké di síéké.

24 Bàmbà n dó kékote Esipanyi nwe, m bo nkōri kényeroo di cie ke di yà, kè n yèmmèe narike kè ti dóóté, kè dí n teennè kuce.

25 N né yóó niité kékote Sedisademmu nwe kéduó nKirisì kōbe yepārè.

26 Maseduōnni kōbe nè Akayii kōbe beè pāmmú yepārè ke bo teennè Kirisì kōbe becīribè bèè bo Sedisademmu.

27 Bè tāāté nè bemáà ndi ke bè pā de kó yepārè, bè do dò nké bè pāmu. Ke yé Sifube bèè bo Sedisademmu bè bè nàkémè Kuyie nnáaantì bembè bèè í tú Sifube. Bè tū ndò nké bè pāmu be kperè.

28 Kè m bè duó nde kó yepārè ke deè, m bo nkōri Esipanyi kényeroo di cie.

29 N yému ke dò m bo nkōroo dii yiè ke di tao Kirisì kó mesàà mme.

30 N kōbe n di békúmu, nè ti Yiè nYesu Kirisì kó diyètìrì kpéí nè Muyaánsààmù mùù ò nte kè ti ndó titòbè ke tú di n wènnénè dimàù kémbáá Kuyie n kpéí,

31 kè n yenténè Sudee kó itookperí yembè. Kè Sedisademmu kōbee cōuté m bè tao yèè pārè.

32 Kè Kuyie ndó m bo tuókoo di cie nè diwèi, kéom̀pè sámpó.

33 Kuyie nkùù duò nkuyè̀nnaatí kù ndi bonè dimòu. Kè de mme ndo.

16

Mudummu

¹ N dó ke di náké kè di nyé ti tãũ Febee wèè pĩ nSankiree Kirisi kɔbe tĩnnì miéke mutõmmú, ò kèróomè mme.

² Dí ò cɔuté nè ti Yiè nkó diyètìrì, Kirisi kɔbe dò nkéncóumè betɔbè, ké nhò teénnè dè ò bèkú dìi mǎnnì meteèmmè. Ò teénnèmu benitibè péu, ke n teénnè mí m mómumu.

³ N dɔunko Pirisiidi nè Akidaasi nè bè ti wẽ nke pĩ nYesu Kirisi tõmmú.

⁴ Bèè kááté mukũũ ke n deeté. Dè í tú mĩ máà bè sǎnti, nè Kirisi kɔbe bemou ndi bèè í tú Sifube.

⁵ N dɔunko bèè tiku be cĩètè ke báá nKuyie ke dɔu n népo sàù Epaineti, wèè keté ke cɔuté Yesu Asii kó kutempẽ mmiéke.

⁶ N dɔunko Maari wèè pĩ mmutõmmú mediè ndi kpéí.

⁷ Ke dɔunko ãndonnikuusi nè Sunniyaasi n cie kɔbe, nè bè ti do wẽ nke kpetí, benitidiébè mbe Yesu tǎrè miéke. Bèè n niiténè ke cɔuté Yesu.

⁸ Kè n dɔunnènko ãmpidiyatuusi n néposàù ti Yiè nkó kuce miéke.

⁹ Ke dɔunko Udimèe wèè múнке pĩ nKirisi tõmmú nè n népo Sitakiisi.

¹⁰ Ke dɔunko Apedesi Yesu tǎnti wèè fiíkú ti Yiè nkó kuce miéke. Nè bèè pĩ mmutõmmú Adisitobu-
uri cĩètè.

¹¹ Ke dɔunko Edodiyõõ n cĩètè kou nè Nasiisi cĩètè kɔbe bèè cɔuté ti Yiè.

¹² N dɔunko ti tábè Tidifenni nè Tidifoosi, bèè pĩ nti Yiè ntõmmú nè ti tãũ sààwè Pedisii wèè pĩ nti Yiè ntõmmú mediè.

¹³ Ke dɔunko Dufuusi Kuyie ntãáté wè nè o yõ, wèè múнке tú n yõ.

14 Ke dɔunko Asɛnkiriti nè Fekɔɔ nè Edimesi nè Patirobaasi nè Edimaasi nè ti kɔbe Kirisi kɔbe bèè be bonè.

15 Ke dɔunko Fidokɔsi nè Sudii nè Nedee nè o tãũ Odimpaasi nè Kirisi kɔbe bèè be bonè.

16 Di dɔunko ditɔbè nè diwèi. Kirisi kɔbe bemɔu di dɔunko.

Nyɛnè bèè ǎǎ metotímè be kpéi

17 N kɔbe n di náámmu ke tú: Di nyɛ bèè ǎǎ metotímè Kirisi kɔbe cuokè be kpéi, ke náá ntii cǎǎ ke bè fétinko. Di bè détinne dimáǎ.

18 Bè í pĩ nti Yiè nKirisi kó mutɔmmú, bè wanti bemáǎ kó mudii mmu. Ke ɔ nnáá nnè inunaatí nè yesǎǎ, ke sou nKirisi kɔbe bèè í kpenke.

19 Benitibè bemɔu yému di yiemme ti Yiè nkó tináǎnti. Dè n naati mesàǎ, n né dó di nyému mesàǎ nnè meyei ke báá ta meyei mmieke.

20 Kuyie nkùù duò nkuyennaatí kù bo duó nkè di cuuti dibɔð ké di nantoo bàmbà.

Ti Yiè nYesu kó mesàǎ ní ndi bonè.

21 Timɔntee nè wè ti neiti wè di dɔunko, kè n cie kɔbe dususi nè Sasɔɔ nè Sosipateε kè bè múnke di dɔunko.

22 Mí nTerisuusi wèè wàri dipátiri dii, m múnke di dɔunko ti Yiè nkó mewennímè mieke.

23 Kayuusi m báté wèè cǐtè nè Kirisi kɔbe tiku dè ke báá nKuyie nè Edasiti dihei kòò dítídóúnti nè ti népo Kadituusi bè di dɔunko.

[

24 Ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàǎ ní ndi bonè dimɔu. Kè dè mme ndò.]

Kuyie nyètiri ndeu

²⁵ Ti sãntí Kuyie nkùù bo na ke di kpénkùnne ku kó kuce miεke nè Tináaṅsààti n di náá ntì. De kó Tináaṅsààti ti náá Yesu kpéí nke, ke ti benkú timóm̃m̃nti Kuyie ndo sònnε tì nè dimònnì.

²⁶ Di mmònnì de kó tináaṅtì ténke í sori, Kuyie mpããnáaṅtì náambè do ti nwàri. Kuyie nkùù bo sãã kuù yē ti ntì náá nyibotí imou kè ì ti couté ké ntì tá ke dɔ̃ri tì yēmmè.

²⁷ Nè ti Yìè nYesu kó diyètìrì Kuyie nyètìrì ñdeu, kunku kùù mää tú meyèmmè yìè yebie nyebie. Kè dè mmε ndò.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16